Samofakturowanie w KSeF – zasady dla nabywcy

Niedziela, 8 listopad 2026, 18:16, autor: Fakturowo.pl

Nabywca nadal może wystawiać faktury w imieniu i na rzecz sprzedawcy. Obowiązkowy KSeF nie zniósł samofakturowania ani nie zastąpił umowy między kontrahentami. Trzeba jednak rozdzielić trzy elementy: uzgodnienie zasad współpracy, zatwierdzanie faktur przez sprzedawcę i uprawnienia do ich wystawiania w systemie. Wyjaśniamy zasady według stanu prawnego na 8 listopada 2026 r.

Kiedy nabywca może wystawić fakturę za sprzedawcę?

Samofakturowanie oznacza, że dokument sprzedaży sporządza nabywca, ale robi to w imieniu i na rzecz sprzedawcy. Nie staje się przez to dostawcą towaru ani wykonawcą usługi. Na fakturze nadal trzeba prawidłowo wskazać rzeczywiste strony transakcji: sprzedawcę oraz kupującego.

Podstawę tego rozwiązania stanowi art. 106d ustawy o VAT. W modelu dotyczącym zakupów dokonywanych przez podatnika nabywca i sprzedawca muszą wcześniej zawrzeć umowę o wystawianiu faktur w imieniu i na rzecz sprzedawcy. Umowa ma określać procedurę zatwierdzania poszczególnych faktur przez sprzedawcę. Samo ustalenie, że kupujący będzie przygotowywał dokumenty, bez zasad ich akceptacji nie wyczerpuje tego warunku.

Mechanizm może obejmować także dokumentowanie zaliczek. Nie należy natomiast traktować go jako ogólnego prawa dowolnego odbiorcy do wystawienia faktury za kontrahenta. Opisywany tu model dotyczy samofakturowania między przedsiębiorcami, a nie wystawiania przez konsumenta dokumentu za sklep czy usługodawcę.

Co obowiązkowy KSeF zmienia w tym modelu?

Po 1 lutego 2026 r. samofakturowanie pozostaje dopuszczalne. Zmienia się sposób obsługi dokumentu, gdy dana faktura podlega obowiązkowemu wystawieniu w KSeF. W takim przypadku nabywca nie może uznać, że umowa ze sprzedawcą pozwala mu zastąpić fakturę ustrukturyzowaną zwykłym plikiem PDF wysłanym pocztą elektroniczną.

Trzeba osobno ustalić prawo do stosowania samofakturowania i właściwy sposób wystawienia konkretnej faktury. Pierwsza kwestia wynika z ustawy o VAT oraz umowy stron. Druga zależy od zakresu obowiązku KSeF i przewidzianych dla niego wyłączeń lub rozwiązań szczególnych. Sam fakt, że dokument przygotowuje kupujący, nie tworzy odrębnego zwolnienia z KSeF.

Nie należy też zakładać, że każda faktura wystawiona po tej dacie musi przejść identyczną ścieżkę. Przy ocenie obowiązku znaczenie mogą mieć m.in. status sprzedawcy, jego siedziba lub stałe miejsce prowadzenia działalności oraz rodzaj transakcji. Ten poradnik opisuje przede wszystkim krajowe samofakturowanie B2B. Transakcje z kontrahentami zagranicznymi wymagają dodatkowego ustalenia, czy i jak dany dokument obejmuje polski system.

Co powinno znaleźć się w umowie z kontrahentem?

Ustawowym elementem umowy jest procedura zatwierdzania poszczególnych faktur przez sprzedawcę. Dla sprawnego działania firmy powinny również określić, jakie transakcje obejmuje samofakturowanie, skąd nabywca pobiera dane do rozliczenia oraz kto wyjaśnia różnice w ilości, cenie lub stawce VAT. To pozwala oddzielić wymogi prawne od praktycznych zasad współpracy.

W umowie warto wskazać, w jaki sposób sprzedawca otrzymuje informację o dokumencie, jak zgłasza zastrzeżenia i gdzie zachowywany jest dowód akceptacji. Jeżeli strony posługują się portalem rozliczeniowym, powinny ustalić, które działanie w portalu oznacza zatwierdzenie konkretnej faktury. Ogólne potwierdzenie miesięcznego zestawienia nie powinno pozostawiać wątpliwości, jakich dokumentów dotyczy.

KSeF nie narzuca w ten sposób stronom handlowego terminu akceptacji. Nie należy więc przedstawiać np. trzech czy siedmiu dni jako ustawowego terminu zatwierdzenia faktury w samofakturowaniu. Jeśli firmy przyjmują taki termin organizacyjny, powinien wynikać z ich ustaleń. Nie może on służyć do przesuwania obowiązującego dla danej transakcji terminu wystawienia faktury.

Dotychczasowej umowy nie trzeba zastępować nową wyłącznie dlatego, że uruchomiono obowiązkowy KSeF. Trzeba

natomiast sprawdzić jej treść. Jeżeli opisuje ona wyłącznie przesyłanie papierowych dokumentów albo akceptację załącznika do wiadomości e-mail, może wymagać dostosowania, aby jednoznacznie obejmowała faktycznie stosowany obieg faktur.

Czym różni się umowa od uprawnienia w KSeF?

Umowa daje podstawę do wystawiania faktur w imieniu i na rzecz kontrahenta, ale sama nie zapewnia dostępu do jego fakturowania w systemie. Uprawnienie techniczne pozwala wykonać odpowiednią czynność w KSeF, lecz nie zastępuje umowy wymaganej dla samofakturowania. Firmy muszą zadbać o oba elementy.

Element procesu	Do czego służy?	Czego nie zastępuje?
Umowa o samofakturowanie	Ustala wystawianie faktur przez nabywcę oraz procedurę zatwierdzania ich przez sprzedawcę.	Technicznych uprawnień do działania w KSeF.
Uprawnienia w KSeF	Umożliwiają obsługę faktur w systemie w odpowiednim zakresie.	Umowy między stronami i akceptacji dokumentów.
Zatwierdzenie faktury przez sprzedawcę	Realizuje uzgodnioną procedurę dotyczącą konkretnego dokumentu.	Sprawdzenia, czy dokument został prawidłowo wystawiony w KSeF.

Przed rozpoczęciem pracy trzeba sprawdzić, czy sprzedawca nadał odpowiednie uprawnienia do samofakturowania i czy po stronie nabywcy dokumenty obsługują właściwie umocowane osoby. Nie wystarczy informacja, że pracownik ma dostęp do programu księgowego. Dostęp do programu i możliwość skutecznego działania w KSeF to dwie różne kwestie.

Czy przyjęcie dokumentu przez KSeF oznacza jego akceptację?

Nie. Przyjęcie faktury przez system i nadanie jej numeru KSeF nie są równoznaczne z zatwierdzeniem jej treści przez sprzedawcę w ramach umowy o samofakturowanie. Systemowa obsługa dokumentu nie potwierdza także, że cena, ilość towaru i sposób opodatkowania odpowiadają rzeczywistej transakcji.

Dlatego w obiegu dokumentów należy rozróżnić status techniczny i status akceptacji handlowej. Faktura może być skutecznie przesłana do KSeF, a jednocześnie wymagać wyjaśnienia ze sprzedawcą z powodu błędnej ilości towaru. Z kolei zatwierdzony przez sprzedawcę projekt nie jest jeszcze dowodem, że udało się wystawić fakturę w systemie.

Najbezpieczniej powiązać dowód zatwierdzenia z konkretną fakturą: przez jej numer, numer KSeF lub inne jednoznaczne oznaczenie używane w procesie. Dzięki temu przy kontroli albo sporze nie trzeba odtwarzać, czy krótka wiadomość „akceptuję” dotyczyła właśnie tego dokumentu, czy wcześniejszej wersji rozliczenia.

Jakie dane i oznaczenia musi zawierać faktura?

Dokument wystawiany w ramach samofakturowania musi zawierać wymagane dla danej faktury dane oraz oznaczenie „samofakturowanie”. To, że nabywca przygotowuje dokument, nie uzasadnia zamiany ról stron ani pominięcia informacji o sprzedawcy. Kwoty i sposób opodatkowania powinny odpowiadać świadczeniu dokonanemu przez sprzedawcę.

Program do fakturowania powinien obsługiwać samofakturowanie w strukturze faktury ustrukturyzowanej, a nie tylko dodawać napis na wizualizacji dokumentu. Przed uruchomieniem procesu trzeba sprawdzić poprawność identyfikatorów stron, oznaczeń oraz powiązania dokumentu z właściwą transakcją. Sam wygląd pliku PDF nie przesądza o poprawności danych wysłanych do KSeF.

Sprzedawca nadal rozlicza własną sprzedaż, a kupujący własny zakup. Wystawienie faktury przez nabywcę nie przenosi na niego obowiązku rozliczenia VAT należnego sprzedawcy. Nie daje mu również automatycznego prawa do odliczenia: zakup musi spełniać ogólne warunki odliczenia VAT, w tym związek z czynnościami opodatkowanymi i brak ustawowych wyłączeń.

Jak może wyglądać prawidłowy obieg w praktyce?

Hurtownia kupuje opakowania od krajowego producenta. Obie firmy stosują KSeF, a zawarta wcześniej umowa przewiduje samofakturowanie i akceptację dokumentów przez producenta w portalu rozliczeniowym. Sprzedawca zapewnił nabywcy odpowiednie uprawnienia do samofakturowania.

5 listopada 2026 r. producent dostarcza 1000 opakowań po 10 zł netto. Przy stawce VAT 23% wartość netto wynosi 10 000 zł, VAT 2300 zł, a należność brutto 12 300 zł. Nabywca porównuje dostawę z zamówieniem i przygotowuje dokument. 6 listopada producent zatwierdza jego treść w portalu, a nabywca wystawia fakturę w KSeF zgodnie z przyjętym obiegiem.

Firmy zachowują potwierdzenie akceptacji oraz dane pozwalające odnaleźć fakturę w systemie. Producent ujmuje ją jako własną sprzedaż, a hurtownia jako zakup. Producent nie wystawia drugiej faktury za tę samą dostawę tylko

dlatego, że dokument technicznie przygotowała hurtownia. Taki podwójny obieg grozi zdublowaniem dokumentacji i błędami w rozliczeniach.

Co zrobić, gdy faktura zawiera błąd?

Najpierw trzeba ustalić, czy problem dotyczy projektu, odrzuconej wysyłki, czy faktury już przyjętej przez KSeF. Projekt można poprawić przed wystawieniem. Odrzucenie przez system oznacza konieczność usunięcia przyczyny błędu i skutecznego wystawienia dokumentu; samo zlecenie wysyłki w programie nie potwierdza jej powodzenia.

Faktury przyjętej przez KSeF nie poprawia się przez podmianę pliku ani usunięcie jej z własnego programu. Jeżeli błąd wymaga faktury korygującej, trzeba wystawić korektę zgodnie z właściwymi zasadami. Jej techniczną obsługę należy powierzyć osobie lub podmiotowi mającemu odpowiednie umocowanie i uprawnienia. Nie należy zakładać, że każdy użytkownik wystawiający faktury ma automatycznie dostęp do wszystkich czynności dotyczących dokumentów kontrahenta.

W umowie i instrukcji obiegu warto wskazać, kto wykrywa rozbieżność, kto ustala prawidłowe dane i kto przygotowuje korektę. Sprzedawca powinien też mieć możliwość rozpoznania, które faktury nabywca już wystawił. To ogranicza ryzyko, że podczas wyjaśniania błędu obie strony niezależnie udokumentują tę samą sprzedaż.

Tagi: samofakturowanie, ksef, samofakturowanie w ksef, umowa o samofakturowanie, zatwierdzanie faktur, uprawnienia ksef , faktura wystawiona przez nabywcę